

T-140/04. sz. ügy

**Adviesbureau Ehcon BV
kontra
az Európai Közösségek Bizottsága**

„Szolgáltatásnyújtásra irányuló közbeszerzés – Ajánlati felhívás – Valamely ajánlattevő ajánlatának elutasítása – Szerződésen kívüli felelősség – Elévülés – Elfogadhatatlanság – Nyilvánvalóan megalapozatlan kereset”

Az Elsőfokú Bíróság végzése (harmadik tanács), 2005. szeptember 14. . . . II - 3291

A végzés összefoglalása

- 1. Kártérítési kereset – Elévülési idő – Kiindulópont – Figyelembe veendő időpont
(EK 288. cikk, (2) bekezdés; a Bíróság alapokmánya, 46. cikk)*
- 2. Szerződésen kívüli felelősség – Feltételek – Jogellenesség – Kár – Okozati összefüggés – Valamelyik feltétel hiánya – A kártérítési kereset egészének elutasítása
(EK 288. cikk, (2) bekezdés)*

II - 3287

3. *Szerződésen kívüli felelősség – Kár – Megtérítendő kár – A bírósági eljárás során felmerült költségek – Kizártság*
(EK 288. cikk, (2) bekezdés)
4. *Európai Ombudsman – A közösségi bíróság előtti keresetindítás helyett választható eljárás – A két eljárás egyidejű igénybevételének lehetetlensége – Az ombudsman előtti eljárás célszerűségének a polgárra háruló megítélése*
(EK 195. cikk, (1) bekezdés; az Európai Ombudsman alapokmánya, 2. cikk, (6) és (7) bekezdés)

1. Az EK 288. cikk második bekezdéséből következik, hogy a Közösség szerződésen kívüli felelősségének megállapítása és az elszenvedett kár megtérítéséhez való jog érvényesítése több feltétel együttes fennállásától függ, nevezetesen az intézmény terhére rótt magatartás jogellenességétől, a kár valós bekövetkezésétől, valamint az okozati összefüggés fennállásától az intézmény magatartása és az állítólagos kár között. Ezáltal a Közösség felelősségének megállapítása iránti keresetnek a Bíróság alapokmánya 46. cikkében előírt öt éves elévülési ideje nem kezdődhet azelőtt, hogy fennállna az összes olyan feltétel, amelynek a kártérítési kötelezettség alá van rendelve, és különösen azelőtt, hogy a megtérítendő kár bekövetkezne.

vitatta, amennyiben ez a szempont nem szerepelt az ajánlati felhívásban –, az a körülmény, hogy csak később szerezhett tudomást arról, hogy a vitatott szempontot állítólagosan hátrányosan megkülönböztető módon alkalmazták, nem alkalmas arra, hogy a kártérítési igény elévülési idejének kezdőpontját elhalassza. Ugyanis az elévülés célja az, hogy összhangot teremtsen a sértett személy jogainak védelme és a jobbiztonság elve között. Az elévülés időtartamát így többek között az állítólagosan sértett fél számára az esetleges keresetindításhoz szükséges információk összegyűjtéséhez és az e kereset alátámasztására felhozható tények ellenőrzéséhez szükséges idő figyelembevételével határozták meg. A tényállás ismerete nem szerepel azon elemek között, amelyeknek az elévülési idő számításához fenn kell állniuk.

Ha az emberi fogyasztásra szánt víz minőségéről szóló 80/778 irányelvvel összefüggő szolgáltatásnyújtásra irányuló közbeszerzési eljárás keretében az ajánlattevő tudomást szerzett ajánlata Bizottság általi elutasításának fő okáról – nevezetesen a vízkezelési berendezések tervezésében szerzett tapasztalatának hiányáról, amely indokot mindig is

Ugyanígy az a körülmény, miszerint ezen ajánlattevő a keresetét alátámasztó

további tényről állítólagosan azután szerzett tudomást, hogy ajánlatát a Bizottság indokolással ellátva elutasította – még akkor is, ha már a kezdetektől vitatta ezen elutasítás fő okát, amely ezenfelül a kárra okot adó eseménynek minősül a fent említett alapokmány 46. cikke értelmében –, nem vezethet arra az eredményre, hogy az elévülési idő kiindulópontját a fent említett tudomásszerzés napjára helyezze át. Ez a megállapítás annál is inkább érvényes, mivel azon a napon, amikor a szóban forgó ajánlattevő az állítása szerint megszerezte a válogatási forduló végén kiválasztott egyik ajánlattevő pályázati anyagát, továbbá azon a napon, amikor úgy ítélte meg, hogy elegendő ismerettel rendelkezik ahhoz, hogy kártérítési keresetet indítson, nevezetesen akkor, amikor az Ombudsman meghozta a Bizottságot bíráló határozatát, az elévülési idő még nem járt le.

Ebből következik, hogy ellentétben azzal az esettel, amikor a felperest az akadályozza a keresetlevele ésszerű határidőn belül történő benyújtásában, hogy a kárra okot adó eseményről kései időpontban szerez tudomást, a jelen esetben nem kell az elévülési idő lejártának időpontját annak rendes lejáratí idejénél későbbi időpontban megállapítani.

Másrésről, habár az elévülés kizárólag az elévülést megszakító aktus időpontját megelőző öt éven túli időszakra terjed ki,

anélkül hogy érintené az ezt követő időszakban keletkezett jogokat, ez csak azon rendkívüli esetben van így, ha bebizonyosodik, hogy a szóban forgó kár az arra okot adó esemény megtörténte után napi rendszerességgel újra bekövetkezett. Nem ez a helyzet, ha a kérdéses károkat – azokat megalapozottan feltételezve – a fent említett elutasítás azonnali módon idézte elő, még akkor is, ha teljes nagyságuk esetlegesen csak az ajánlattevő szóban forgó közbeszerzésre tett ajánlatának elutasítása után volt látható.

(vö. 39., 55–61., 67. pont)

2. A Közösség szerződésen kívüli felelősségének megállapítása több feltétel együttes fennállásától függ, nevezetesen az intézmények terhére rótt magatartás jogellenességétől, a kár valós és biztos bekövetkezésétől, valamint a közvetlen okozati összefüggés fennállásától az érintett intézmény magatartása és az állítólagos kár között. Amint e feltételek valamelyike nem teljesül, a keresetet teljes egészében el kell utasítani anélkül, hogy a fent említett felelősség egyéb feltételeit vizsgálni kellene.

A valamely későbbi szerződés elnyerésére való esély elvesztése azonban min-

den körülmények között csak abban az esetben tekinthető valós és biztos kárnak, ha a Bizottság állítólagosan vétkes magatartása hiányában kétségtelenül a felperesnek ítélték volna oda az első szerződést.

(vö. 75., 77. pont)

3. Az egyes bizonyítékok megszerzése érdekében felmerült költségekből eredő kár tekintetében hangsúlyozni kell, hogy a felek számára a bírósági eljárás során felmerült költségek, mint olyanok, nem tekinthetők az eljárás költségterhétől elkülönülő kárnak. Ezenfelül – még ha a bírósági szakaszt megelőző eljárás során általában jelentős jogi munkát végeznek is – az Elsőfokú Bíróság eljárási szabályzatának 91. cikke „eljárás” alatt csak az Elsőfokú Bíróság előtti eljárást érti, az azt megelőző szakasz kizárásával. Ez nevezetesen ugyanennek a szabályzatnak a 90. cikkéből következik, amely az „Elsőfokú Bíróság előtti eljárásról” tesz említést. Következésképpen, ha az ilyen költségeket megtérítendő kárként ismernék el valamely kártérítési kereset alapján, az ellentétben állna a bírósági eljárást megelőző szakaszban felmerült költségek meg nem térítendő jellegével.

(vö. 79. pont)

4. Az Ombudsman intézményével a Szerződés a közösségi bíróság előtti keresetindítás helyett választható eljárás lehetőségét biztosította az Unió polgárai számára ahhoz, hogy érdekeiket megvédjék. Ez a választható bíróságon kívüli eljárás különleges szempontokat elégít ki, és nem szükségszerűen szolgálja ugyanazt a célt, mint a bírósághoz benyújtott kereset. Ezenfelül, amint az az EK 195. cikk (1) bekezdéséből és az Ombudsman feladatainak ellátására vonatkozó szabályokról és feltételekről szóló 94/262 határozat 2. cikkének (6) és (7) bekezdéséből kiderül, ez a két eljárás nem folytatható egyidejűleg. Igaz ugyan, hogy az Ombudsmanhoz benyújtott panaszok nem szakítják meg a közösségi bírósághoz való fordulás esetén alkalmazandó határidőt, az Ombudsmannak mégis le kell zárnia a vizsgálatát, vagy a panaszt elfogadhatatlannak kell nyilvánítania, ha az érintett polgár ugyanazon tényállással kapcsolatban egyidejűleg keresetet nyújt be a közösségi bírósághoz. Következésképpen a polgárnak kell megítélnie, hogy a két rendelkezésre álló eljárás közül melyik alkalmas arra, hogy az érdekeit jobban szolgálja.

(vö. 83–84. pont)